

תוספת שביעית

תוספת שביעית היא כינוין של כמה הלכות
הנוהגות בעניין שמיטה עוד לפני כניסת
שנת השמיטה.

למשל, ההלכה שכבר בשלושים הימים
שלפני השנה השביעית אסור לעשות
מלאכות לצורך גידול השדה והעצים
בשביעית.

הלכה זו אינה נהוגה בימינו, שבית המקדש
חרב. מכל מקום, חכמים קבעו שגם כיום
אין לנטוע עצי מאכל סמוך לראש השנה
של תחילת שנת השמיטה.

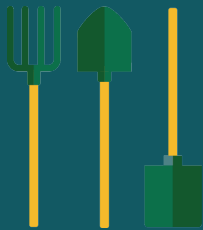
**מלאכות
האסורות
בשביעית
מדאורייתא**

ארבע מלאכות אסורות בשמיטה
מן התורה:

זריעה, זמירה, קצירה ובצירה.

על חרישה ונטיעה יש מחלוקת אם
הן מלאכות האסורות בשמיטה מן
התורה או מדברי חכמים.

מלאכות
אסורות
בשביעית
מדרבנן

אלו הן מלאכות האסורות בשביעית
מדרבנן:

השקיה, זיבול, דישון, הרכבה, סיקול
אבנים, הדברה וכן כל כיוצא בזה
ממה שרגילים לעבוד בשדה.

על חרישה ונטיעה יש מחלוקת אם
הן מלאכות האסורות בשמיטה מן
התורה או מדברי חכמים.

הפקר פירות שביעית

אחת המצוות החלות על פירות שביעית
היא החובה להפקיר אותם.

בעלי השדה חייבים לתת לכל יהודי רשות
להיכנס לשדה או למטע ולאסוף פירות
לשימוש אישי.

**קדושת
שביעית**

קדושת שביעית קובעת שהתוצרת של
השנה השביעית מיבול של ארץ ישראל
קדושה, ולכן נוהגים בה הגבלות:

אסור לקלקל פירות וירקות אלו, יש
להשליך את שאריות הפירות והירקות
ל"מכל שמיטה", אסור לסחור בהם ועוד...

איסור סחורה ודמי שביעית

אסור לעשות סחורה בפירות שביעית, ואם
רצה למכור **מעט** מפירות שביעית, מותר
לו למכור, שמכירה מועטת אינה נקראת
"סחורה".

בדמי (הכסף) מכירת פירות שביעית יש
קדושה, ולכן יש הלכות הנוגעות לשימוש
המותר בכסף זה.

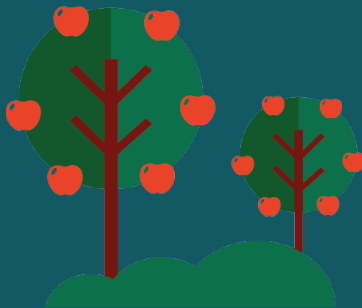

**הפסד פירות
שביעית**

פרי הקדוש בקדושת שביעית אסור
לשנותו, כלומר להופכו ממוצק לנוזל, אלא
אם דרכו בכך.

וכן אסור להביאו לידי הפסד או להשתמש
בו שלא כדרכו, כגון לאכול תפוח אדמה חי
או מלון מבושל.

ביעור פירות שבועית

מותר לאכול פרי שביעית כל זמן שאותו
המין מצוי בשדה, כלומר על זמן עונתו.

כאשר מסתיימת העונה ואין בשדה עוד
פירות ממין זה, חובה על כל אדם המחזיק
בפירות אלו להפקיר אותם כדי שכל אדם
יוכל לקחת מהם ולהביא לביתו פירות
לשימוש משפחתו.

איסור ספיחין

מדין תורה מותר לאכול בשנת השמיטה
ירקות או קטניות שצמחו בשדות בלי
שזרעו אותם. גידולים אלו קרויים ספיחין.
חכמים אסרו לאכול גידולים אלה מפני
שחששו שאנשים יזרעו את שדותיהם
בסתר ויאמרו שהצמחים צמחו מאליהם,
בלי שזרעו אותם.

אוצר בית דין

אוצר בית דין הוא תקנת חכמים שלפיה
בית דין ממנה אחראים לפעולות איסוף
היבול וחלוקתו לכלל הציבור.

באמצעות תקנה זו ניתן לאסוף את היבול
של השנה השביעית ולמכור אותו גם
בכמויות גדולות.

שמירת כספים

מלבד שמיטת האדמה יש בשנת השמיטה
מצווה של שמיטת כספים:

כל חוב שהגיע זמנו להיפרע לפני סוף
השמיטה וטרם נפרע, החוב בטל ואין צורך
לפרוע אותו.

פרוזבול

מהתורה יש המצווה על שמיטת הכספים.
כשראה הלל הזקן שיש יהודים הנמנעים
מלהלוות זה לזה מחשש שכספם לא יוחזר
במועדו ואז יישמט במוצאי השמיטה, עמד
והתקין פרוזבול, שטר שהמלווה כותב
ובו הוא מוסר לבית הדין את כל החובות
שחייבים לו, כדי שלא הוא יגבה את
חובותיו אלא בית הדין, ולכן השמיטה אינה
משמטת את חובותיו. כך יכלו העשירים
להמשיך ולהלוות ולסייע בידי העניים.

**מצע מנותק -
עציצים שאינם
מנוקבים**

דין שביעית נוהג באדמות שזורעים בהן.
זריעה בעציץ מותרת בשביעית אם העציץ
אינו נקוב, אינו עומד על הקרקע ונמצא
בתוך הבית, מתחת לתקרה.

שיטת גידול זו קרויה מצע מנותק, ואין דיני
שביעית חלים עליה.

היתר מכירה

על ידי היתר מכירה חקלאי יכול למכור את
הקרקע שלו לנוכרי למשך שנת השמיטה,
ואז מותר לחקלאי לעשות כמה מלאכות
בקרקע במהלך שנת השמיטה, שכן
הקרקע כבר אינה בבעלותו.

מכירת הקרקעות לגוי נעשית במרוכז על
ידי הרבנות הראשית.

מכל שמיטה

מכל שמיטה הוא מכל מיוחד שאליו משליכים שאריות של פירות וירקות שיש בהם קדושת שביעית (כולל הקליפות הראויות למאכל).

את שאריות הפירות והירקות יש להשאיר במכל המיוחד עד שהן מרקיבות מעט, ואז מותר להשליכן לפח הרגיל.

שמייטה בפרחים

צמחים העומדים לנוי אין בהם קדושת
שביעית. צמחים העומדים לריח יש בהם
קדושת שביעית.

פרחים שייעודם הוא לנוי אין בהם קדושת
שביעית, ואילו פרחים שייעודם הוא גם
לריח יש בהם קדושת שביעית.